

Οικογένεια: Caryophyllaceae

Αριθμός γενών: περίπου 86 (Στην Ελλάδα 30).

Αριθμός ειδών: περίπου 2100, (Στην Ελλάδα 428 taxa, 161 από τα οποία είναι ελληνικά ενδημικά).

Το κέντρο εξάπλωσης της οικογένειας βρίσκεται στην περιοχή της Μεσογείου και σε γειτονικές περιοχές της Ευρώπης και της Ασίας.

Γενικά μορφολογικά γνωρίσματα:

✓ Οι βλαστοί έχουν πάντ διχοτομική διακλάδωση και τ γόνατα είναι διογκωμένα.

✓ Τα φύλλα είναι απλά και ακέραια συχνά στενά γραμμοειδή και εκφύονται από τα γόνατα, κατά αντίθετα ζεύγη που συνήθως είναι ενωμένα στην βάση τους και περιβάλλουν τα διογκωμένα γόνατα. Τα παράφυλλα συνήθως απουσιάζουν και όταν υπάρχουν (υποοικογένεια ✓ *Paronychioideae*) τότε είναι μεμβρανώδη.

Γενικά μορφολογικά γνωρίσματα

✓ Τα άνθη είναι ακτινόμορφα, συνήθως αρρενοθήλεα (ερμαφρόδιτα), τοποθετημένα σε ταξιανθίες διχάσια ή σύνθετα διχάσια, σπάνια είναι μονήρη και συνήθως έχουν διπλό περιάνθιο, αποτελούμενο από κάλυκα και στεφάνη.

✓ Τα σέπαλα είναι 4-5 ελεύθερα η ενωμένα διαμορφώνοντας τον σωλήνα του κάλυκα στον οποίο συχνά υπάρχουν λιγότερο η περισσότερο έντονες νευρώσεις η πτερύγια.

✓ Στα γένη *Dianthus* και *Petrohragia* εμφανίζεται ένας δεύτερος κάλυκας που ονομάζεται επικάλυκας και περιβάλλει λίγο η πολύ τον κανονικό κάλυκα. Τα πέταλα είναι επίσης 4-5 ελεύθερα και σπανίως λείπουν εντελώς. Σε πολλά γένη τα πέταλα διαμορφώνονται σε έλασμα που σε πολλά γένη στενεύει απότομα καταλήγοντας σε μια στενή απόληξη που ονομάζεται όνυχας (claw).

✓ Σε ορισμένα γένη στο εσωτερικό των πετάλων και στο σημείο που συγκλίνουν αναπτύσσονται μικρές γλωσσοειδείς διαμορφώσεις οι γλωχίνες

✓ Οι στήμονες είναι 8-10, συνήθως διπλάσιοι του αριθμού των πετάλων. Ο ύπερος αποτελείται από 2-5 συμφυή καρπόφυλλα και η ωοθήκη είναι επιφυής μονόχωρη.

✓ Οι μορφές όμως που κυριαρχούν στην οικογένεια έχουν άνθη 5-κυκλικά και 5-μερή.

✓ Ο καρπός είναι κάψα μονόχωρη, που ανοίγει με 2-10 οδόντες. Σπάνια είναι ράγα ή μονόσπερμο κάρυο.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ:

Επειδή υπάρχει μεγάλη ποικιλία χαρακτήρων και μεγάλος αριθμός ειδών, η οικογένεια αυτή υποδιαιρείται σε τρεις υποοικογένειες., Η υποδιαίρεση γίνεται με βάση τα ελεύθερα ή ενωμένα σέπαλα ή την παρουσία παράφυλλων:

Υποοικογένεια *Alsinoideae*:

Φύλλα χωρίς παράφυλλα. Σέπαλα ελεύθερα το ένα από το άλλο. Στήμονες συνήθως περίγυνοι.

Σ' αυτήν υπάγονται μεταξύ άλλων και τα γένη: *Arenaria*, *Minuartia*, *Cerastium*, *Stellaria*, *Scleranthus*.

Υποοικογένεια *Silenoideae*:

Φύλλα χωρίς παράφυλλα Σέπαλα ενωμένα μεταξύ τους ώστε να σχηματίζουν σωλήνα. Στήμονες υπόγυνοι. Σ' αυτήν υπάγονται μεταξύ άλλων και τα γένη: *Dianthus*, *Silene*, *Petrohragia*, *Agrostemma*, *Gypsophila*, *Lychnis*, *Saponaria*.

Υποοικογένεια *Paronychioideae*:

Φύλλα με παράφυλλα, συνήθως μεμβρανώδη. Σέπαλα ελεύθερα η συμφυή Η υποοικογένεια αυτή μπορεί να διακριθεί παραπέρα σε δύο ομάδες ως εξής:

A. Φυτά με στεφάνη. Ωοθήκη επιφυής και καρπός κάψα. Αντιπροσωπευτικά γένη

Paronychia, *Herniaria*, *Spergula*, *Spergularia*, *Polycarpon*.

B. Φυτά χωρίς στεφάνη. Ωοθήκη μεσοφυής και καρπός αδιαίρετο μονόσπερμο κάρυο.

Αντιπροσωπευτικά γένη *Paronychia*, *Herniaria*, *Corrigiola*.

Υπάρχουν όμως πολλές περιπτώσεις όπου έχουμε **αποκλίνουσες μορφές**:

Αντί του συνηθισμένου αριθμού στημόνων σε δύο κύκλους, εμφανίζονται **λιγότεροι στήμονες** (5 σε ένα κύκλο ή 3), όπως και άλλες με μικρότερο αριθμό καρπόφυλλων της ωοθήκης (π.χ. 3 καρπόφυλλα στα γένη *Silene* και *Stellaria* και 2 στο γένος *Dianthus*).

Ακόμα σε πολλά γένη και είδη **μπορεί να εξαφανισθεί η στεφάνη** (π.χ. στο είδος *Stellaria media* ή στα γένη *Paronychia* και *Scleranthus*).

Επίσης μεταξύ των γενών της οικογένειας υπάρχουν διαφορές ως προς τη **μορφή του κάλυκα** (π.χ. συσσέπαλος ή χωριστοσέπαλος κάλυκας).

Τέλος, στις περιπτώσεις φυτών που παρουσιάζουν **μειωμένο αριθμό ανθικών μερών**, ο αριθμός των σπερμοβλαστών περιορίζεται συνήθως σε μία και ο καρπός, αντί κάψα, είναι μονόσπερμο κάρυο (π.χ. στα γένη *Scleranthus*, *Herniaria*).

Ενδεικτικός **Ανθικός τύπος** $K_5 \Sigma_5 A_{5+5} \Gamma(5)$